

Hoogstraten windturbines

Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek

Programma van Maatregelen

Bureauonderzoek – 2018J162

Landschappelijk booronderzoek – 2019B95

Eke
2019

Colofon

Titel: Hoogstraten windturbines
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van maatregelen - 2018J162 & 2019B95

Status: concept

Datum: 10 april 2019

Auteur: M. Van de Vijver

Projectbegeleiding: C. Ryssaert

Kaartvervaardiging: F. Philipsen, M. Van de Vijver, M. Arckens

Terreinwerk: J. de Beenhouwer, M. Arckens, C. Beckers, N. Geenen, J. Wijnen

Materiaalstudie: M. Hendrickx & C. Ryssaert

Raaproject: HOWI02

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Begoniastraat 13
9810 Eke

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA
Begoniastraat 13
9810 Eke
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België bvba, 2019

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

De omgevingsvergunning werd aangevraagd en verkregen voor 7 windturbines, zoals deze ook werden opgenomen in de bekrachtigde archeologienota. Voor windturbine 1 t.e.m. 6 worden de geplande werkzaamheden opgestart. Voor windturbine 7 zijn er momenteel nog geen plannen om deze werkzaamheden uit te voeren. Daarom wordt het terrein van windturbine 7 voorlopig nog niet verder archeologisch onderzocht, en wordt bijgevolg ook niet opgenomen in deze nota.

Het archeologische booronderzoek en het proefsleuvenonderzoek werden uitgevoerd in het uitgestelde traject. Op basis daarvan bleek het mogelijk een gefundeerde uitspraak te doen over de aan-/afwezigheid van archeologisch erfgoed en de waarde daarvan voor de 6 onderzochte windturbines.

1.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site

Ter hoogte van de toekomstige windturbines werd een verkennend archeologisch booronderzoek uitgevoerd. Vanuit landschappelijk oogpunt heeft het projectgebied immers een hoge trefkans op artefactenvindplaatsen uit de steentijd. Indicatoren hiervoor zijn binnen de geplande ingreep echter niet aangetroffen bij het archeologische booronderzoek. Er wordt dus vanuit gegaan dat er geen steentijd vindplaats aanwezig is op de locaties van de 6 onderzochte windturbines.

De 6 windturbines die onderworpen werden aan een proefsleuvenonderzoek leverden voornamelijk 19de en 20ste eeuwse sporen van ontginning op. Sommige van de zones kampten ook met een vrij hoge graad van verstoring. Oudere sporen werden niet aangetroffen.

1.3 Impactbepaling

Voor een uitvoerige beschrijving van de werkzaamheden wordt verwezen naar de archeologienota met ID 6232¹.

De impact wordt als volgt ingeschat:

Voor de funderingen van de windturbines wordt een verstoring verwacht tussen 1,5 en 3,5 m beneden het huidige maaiveld. Voor de werfzones en toegangswegen zal dit tot 0,7 m beneden het huidige maaiveld zijn.

Dit houdt in dat de aanwezige archeologische sporen worden bedreigd door de geplande werkzaamheden.

¹ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/6232>

1.4 Waardering van de archeologische site

1.4.1 Windturbine 1

Alle dateerbare sporen die bewaard bleven in het archeologisch vlak houden verband met de agrarische ontginning vanaf de 19de eeuw. Deze sporen kunnen niet geassocieerd kunnen worden met een gelijktijdige nederzetting. Er zijn geen sporen van menselijke activiteit ouder dan de 19de eeuw. De afwezigheid van sporen gaat bovendien gepaard met een totale afwezigheid van vondsten. De ontginningsmethode werd bij het proefsleuvenonderzoek voldoende in beeld gebracht. Het was ook mogelijk om ze in verband te brengen met de landschapsevolutie op historische kaarten. Er werd bij het aanleggen van de profielen en het couperen van de sporen beoogd om de techniek van de ontginning te ontleden, zodat ook dat facet voldoende werd gedocumenteerd. Verder onderzoek van deze 19de eeuwse in cultuurname van de gronden zou daarom geringe kenniswinst opleveren.

1.4.2 Windturbine 2

Alle dateerbare sporen die bewaard bleven in het archeologisch vlak houden verband met de nieuwste tijd. Deze sporen kunnen niet geassocieerd worden met een gelijktijdige nederzetting. Oudere sporen en vondsten ontbreken volledig. Het landgebruik vanaf de nieuwste tijd is voldoende gedocumenteerd. Verder onderzoek van deze sporen zou onvoldoende kenniswinst opleveren. Er wordt daarom geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

1.4.3 Windturbine 3

Alle dateerbare sporen die bewaard bleven in het archeologisch vlak houden verband met de agrarische activiteiten vanaf de eerste helft van de 20ste eeuw. Deze sporen kunnen niet geassocieerd kunnen worden met een gelijktijdige nederzetting.

Eén eventueel oudere gebogen greppel bakent mogelijk een gebied af ten zuiden van het onderzoeksgebied. Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van structuren in de buurt, maar het is niet uitgesloten dat zij deel uitmaakt van een site ten zuiden daarvan.

Verder onderzoek van deze sporen zou onvoldoende kenniswinst opleveren. Het grondgebruik in de 20ste eeuw werd reeds voldoende geregistreerd en de greppel richt zich op een zone die buiten het onderzoeksgebied valt. In de buurt werden ook geen sporen van bewoning aangetroffen.

De potentiële kenniswinst wordt als laag ingeschat, er wordt daarom geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

1.4.4 Windturbine 4

Alle sporen die bewaard bleven in het archeologisch vlak houden verband met landbouwpraktijken van het gebied vanaf de eerste helft van de 20ste eeuw. De aangetroffen sporen kunnen niet geassocieerd worden met een nederzetting. Oudere sporen ontbreken volledig. Er werden geen vondsten aangetroffen. Het landgebruik uit de nieuwste tijd is bij het proefsleuvenonderzoek voldoende gedocumenteerd. Verder onderzoek van deze sporen zou onvoldoende kenniswinst opleveren. Tevens werd meer dan de helft van het onderzoeksgebied ernstig verstoord.

1.4.5 Windturbine 5

Alle dateerbare sporen die bewaard bleven in het archeologisch vlak houden verband met het bewerken van het gebied vanaf de eerste helft van de 20ste eeuw. De aangetroffen sporen kunnen

niet geassocieerd worden met een nederzetting. Oudere sporen ontbreken volledig. Er werden geen vondsten aangetroffen. Het landgebruik vanaf de nieuwe en nieuwste tijd is reeds voldoende gedocumenteerd. Verder onderzoek van deze sporen zou onvoldoende kenniswinst opleveren. Er wordt daarom geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

1.4.6 Windturbine 6

Alle dateerbare sporen die bewaard bleven in het archeologisch vlak houden verband met de agrarische ontginning vanaf de 19de eeuw. Deze sporen kunnen niet geassocieerd kunnen worden met een gelijktijdige nederzetting. Er zijn geen sporen van menselijke activiteit ouder dan de 19de eeuw. De afwezigheid van sporen gaat bovendien gepaard met een totale afwezigheid van vondsten. De ontginningsmethode werd bij het proefsleuvenonderzoek voldoende in beeld gebracht. Het was mogelijk om ze in verband te brengen met de landschapsevolutie op historische kaarten. Verder onderzoek van deze 19de eeuwse in cultuurname van de gronden zou daarom geringe kenniswinst opleveren.

1.4.7 Algemeen

De potentiële kennisvermeerdering wordt als laag ingeschat voor de 6 onderzochte gebieden. Daarom worden er geen maatregelen opgelegd.

2 Programma van maatregelen

Gezien er geen verdere maatregelen voorzien worden, is er geen Programma van Maatregelen nodig.

Ondanks dat er geen verdere maatregelen voorzien zijn, wordt er wel gewezen op de meldingsplicht die geldt bij de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.